

Вагнер І.М.,
к.е.н., доцент кафедри облікових технологій та оподаткування,
Університет банківської справи,
Демко І.І.,
к.е.н., доцент кафедри облікових технологій та оподаткування

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ГЛОБАЛЬНОГО FİNTECH РИНКУ

Двадцять перше століття знаменується розвитком не лише науки та техніки, але і появою та зростанням обсягів ринку FinTech послуг. Поштовх до глобальних змін на ринку фінансових послуг спричинила світова фінансова кризи 2008 року, за рахунок розповсюдження цифрових технологій, скорочення довіри до звичних фінансових посередників у посткризовий період та зміни пріоритетів клієнтів щодо швидкості, доступності і зручності одержання фінансових послуг. Саме ці фактори і визначають актуальність дослідження сучасного ринку фінансових послуг з урахуванням появи FinTech інновацій.

Для того щоб розглянути тенденції розвитку глобального FinTech ринку слід використати результати масштабного опитування понад 22000 користувачів Інтернету у 20 країнах світу, проведеного у 2017 р., компанією «Ernst&Young». відповідно до даного опитування, було з'ясовано, що понад 33% користувачів є активними користувачами Fintech послуг. Крім того, в країнах, що розвиваються, таких як Південна Африка, Мексика, Бразилія, Індія, Китай, ступінь проникнення Fintech послуг склав 46%, що значно більше в порівнянні із середнім рівнем (28%) для розвинутих країн світу [1].

Регуляторним підґрунтям для широкого росту FinTech є імплементація Європейським союзом другої Директиви про платіжні послуги або PSD2 у січні 2018 року. Саме тоді, набули чинності новітні правила, які зруйнували монополію банку на дані своїх користувачів. Це дало можливість «торговцям», таким як Amazon, одержувати необхідні дані рахунку споживача з його банку – але тільки за присутності відповідного дозволу. PSD2 вимагає також посилення перевірок власних даних при оплаті в Інтернеті.

Якщо аналізувати глобальний ринок фінтех у 2018 році, то можна простежити певну динаміку, так максимальна інвестиційна активність у грошовому вимірі становило більше 120 млрд дол. США. Цей історичний максимум був отриманий завдяки мегаугоді — 14 млрд дол. США склали інвестиції до китайської компанії «Ant Financial» та 12.9 млрд дол. США склала угода купівлі компанією «Vantiv» компанії «Worldpay».

Розглядаючи перше півріччя 2019 року, слід відмітити, що таких масштабних угод не прослідковувалося, проте, відповідно до звіту аудиторсько-консалтингової компанії «KPMG» «The Pulse of Fintech H1 2019» глобальні інвестиції в фінтех-компанії становили 37.9 млрд дол. США, що було здобуто завдяки укладенні 962 інвестиційних угод, що перевищило показник 2017 року [2]. У середині 2020 року було проведено інакше, не менш

масштабне дослідження, згідно якого, серед 500 стартапів (вартістю понад мільярд доларів) у світі, 70 – представники сфери фінтех, у 2019 році - було всього 50. Найдорожчим стартапом є Stripe, який, на сьогоднішній день, оцінюється майже вдвічі більше, ніж Deutsche Bank – \$36 млрд. Компанія створила платформу для прийому платежів і виведення коштів. Серед її клієнтів такі технологічні гіганти як Amazon, Google і Spotify. Слід відмітити, що у ТОП-5 найдорожчих стартапів світу також увійшли One97 (\$16 млрд), Chime (\$14,5 млрд), Robinhood (\$11,7 млрд) і Klarna (\$10,65 млрд).

Величезного зростання, серед всіх фінтех-компаній, набувають мобільні банки, серед яких найбільш відомішими є: Chime, Revolut і N26. Німецький N26 присутній в 26 країнах і на сьогоднішній день обслуговує близько 3,5 млн клієнтів. Якщо аналізувати сферу грошових переказів, то в ній лідерські позиції займає британський фінтех-стартап Transferwise з капіталізацією \$5 млрд. Саме він пропонує міжнародні онлайн-перекази з низькими комісіями і вигідним обмінним курсом. Так, у 2019 році середня комісія за переказ грошей становила близько 0,7%. Фінтех сектор проводить революційні дії і на ринку акцій. Стартапи Weltsparen або Deposit Solutions (Savedo, Zinspilot) пропонують доволі високі процентні ставки по облігаціях в європейських країнах, ніж традиційні банки. Такі платформи як Robinhood, Trade Republic, Free Broker і Smart Broker спричинили серед молодих інвесторів торговий бум.

Що стосується інвестицій у фінтех, то у першому півріччі 2020-го року, вони зосередилися на довгострокові тенденції, включаючи зростаючу важливість API та відкритих даних, а також стирання меж між фінтех, великими провайдерами та постачальниками платформ. В свою чергу, інвестиції підкреслили прискорення цифрових тенденцій, таких як цифрові платежі та цифрові бізнес-моделі. Як і очікувалося експертами, платежі і надалі залишалися першочерговим та конкурентоспроможним сектором для інвестування в fintech у 2020 році, тоді як regtech мав тенденцію до зростання, оскільки корпорації прагнуть краще керувати ризиками. В подальшому, збільшення застосування моделей цифрових фінансових послуг, ймовірно, у найближчі роки, також стимулюватиме інвестиції в допоміжні сфери, такі як: запобігання шахрайству, управління цифровими ідентифікаційними даними та кібербезпека [3].

Відомі світові банки виражають занепокоєння про те, що фінтех компанії витіснять їх з ринку. Саме тому, велика кількість фінансово-кредитних установ розробляють сумісні програми щодо подальшої співпраці. Для прикладу, Deutsche Bank разом з Google проєктують систему хмарних сервісів [4].

На нашу думку, враховуючи вищезазначені фактори, збільшення обсягів електронної комерції та беручи до уваги значну кількість людей, що не є частиною банківської системи та недоотримують бажаний обсяг послуг, труднощі, з якими зіштовхується банківський сектор при обслуговуванні мікро та малого бізнесу й людей, що проживають у віддалених районах, на ринку з'явився незаповнений фінансовий сегмент, що надає помітні інвестиційні можливості фінтеху. Загалом, слід виокреслити основні тренди фінтеху, що представлені, на сьогоднішній день, на ринку (рис. 1) [5, с. 44-49].

Рис. 1. Основні тенденції розвитку FinTech ринку

Отже, враховуючи вищезазначене, можна зробити висновок, про суттєве зростання інвестицій у FinTech ринок, глобалізацію процесів в галузі – злиття, об'єднання в екосистему і асиміляція ноу-хау в традиційний банкінг. Значною мірою це було продовженням тенденцій останніх п'яти років. У відповідь традиційні фінансові установи намагаються конкурувати, збільшуючи темпи інновацій і цифровізації різними способами, що триватиме й у 2021-2023 роках. Враховуючи всі ці процеси, незворотнім є приріст кількості інвестицій в фінансово-технічний сектор і стрімке зростання цього сегмента.

Література

1. EY Fintech Adoption Index. Ernst & Young, 2016 URL: [http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/EY-Fintech-adoption-index-key-findings/\\$FILE/EY-Fintech-adoption-index-keyfindings.pdf](http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/EY-Fintech-adoption-index-key-findings/$FILE/EY-Fintech-adoption-index-keyfindings.pdf)
2. Офіційний сайт "KPMG", дослідження "The Pulse of Fintech 2019". URL: <https://assets.kpmg/content/dam/kpmg/xx/pdf/2019/07/pulse-of-fintech-h1>
3. Піврічний аналіз тенденцій глобальних інвестицій у секторі фінансових технологій. Електронний ресурс. [Режим доступу]: <https://home.kpmg/ua/uk/home/insights/2020/09/pulse-of-fintech-h1-20-fintech>
4. А. Гошоватюк. Кількість Фінтех-єдинорогів в світі виросло: названі найдорожчі компанії. Електронний ресурс. [Режим доступу]: <https://psm7.com/uk/fintech/kolichestvo-fintex-edinorogov-v-mire-vyroslo-nazvany>
5. Р.В. Безпалій. Фінтех інновації: передумови становлення та сучасні тенденції. Інвестиції: практика та досвід № 2/2021. С. 44-49.